

XIII

KORUNK

TZVETAN TODOROV

AZ EGYÜTTÉLÉS

SZTEFAN DECSEV

VALLÁS ÉS IDENTITÁS A BOLGÁR KÖZSFÉRÁBAN

ALEK POPOV

DERRIDA LÁTOGATÁSA

CSAVDAR MARINOV

A MACEDÓN NACIONALIZMUS FORRÁSAI

BLAGOVESZT NYAGULOV

A ROMÁNIAI BOLGÁR KISEBBSÉGRŐL

BOLGÁR

2005

BOLGÁR

2005

BOLGÁR

2005

BOLGÁR

2005

BOLGÁR

2005

1

KÉTEZERÖT HARMADIK FOLYAM / JANUÁR

KORUNK

FÓRUM • KULTÚRA • TUDOMÁNY

HARMADIK FOLYAM XVI/1. 2005. JANUÁR

KÁNYÁDI ANDRÁS • Újabb idők bolgárjai	3
TZVETAN TODOROV • Az együttélés. Általános antropológiai kísérlet	4
Mai bolgár líra	
BORISZ HRISZTOV • Casus; Ima; Halott; Lepke (versek)	11
GEORGI GOSZPODINOV • Szerelmesvers; Girl (versek)	11
PLAMEN DOJNOV • (Bécsi séta); (Mozart); (Bella Italia); (Amerikai kávé tejszinnel); (Mária Terézia) (versek)	13
ELIN RAHNEV • Öröklét; Hazám (versek)	14
MIRELA IVANOVA • Természetek (vers – Szondi György fordításai)	19
OLJA SZTOJANOVA • Ritmus; A magyar nő délben (versek – Gerevich András és Bojkov Nikoláj fordítása) ..	16
NIKOLAY BOYKOV • Azt mondom a Duna (vers – Bojkov Nikoláj fordítása)	17
GEORGI DIMITROV–SZVETLANA DIMITROVA • Hogyan válhat az uniós csatlakozás folyamata a társadalmi élet lényeges átalakító tényezőjévé? (Benedek Iringó fordítása)	18
SZTEFAN DECSEV • Vallás és identitás a bolgár közszférában (Sütő-Egeressy Zsuzsanna fordítása)	22
VLADIMIR CSUKOV • A bulgáriai kisebbségek magatartás szerinti osztályozása és egymásrautaltsága (László Lilla fordítása)	30
ALEK POPOV • Derrida látogatása (Krasztev Péter fordítása)	38
SZVETLANA DIMITROVA • A hovatartozás kétértelműsége (K. A. fordítása)	42
CSAVDAR MARINOV • A bolgár nemzeti „reneszánsz” Macedóniában és a macedón nacionalizmus forrásai (Székely Melinda fordítása)	46
DEJAN ENEV • Zalogház (Kányádi András fordítása)	58
BLAGOVESZT NYAGULOV • A romániai bolgár kisebbség múltja és jelene (Kányádi András fordítása)	60
SZTEFAN KISZJOV • Friedrich Dürrenmatt (Kányádi András fordítása)	68
TOLL	
KESZEG ANNA • 1984. június 25./2004. október 9.	73
MŰ ÉS VILÁGA	
LISZTÓCZKY LÁSZLÓ • Dsida Jenő nyomában	76
G. TÓTH KÁROLY • Egy Reményik-évforduló – és még valami	86
KÖZELKÉP	
JÁN VASILČIN • A bánsági bolgárokról	89
WILHELM SÁNDOR • Szomszédolás a Bodrog medencéjében	97
KATEDRA	
KIRÁLY V. ISTVÁN–RIGÁN LÓRÁND • A lélegzetvétel amplitudója	102

MÁRTON KALAPÁTI JOLÁN • Érzelmesség és tárgyiaság néhány aspektusa Móricz Zsigmond
Árvácska című regényében107

KORUNK KÁVÉHÁZ

JAKAB ALBERT ZSOLT-PETI LEHEL • Átszerveződé identitások a kettős állampolgárság folytán118
OVIDIU PECICAN • Retorika és zürzavar (K. E. fordítása)121

TÉKA

DEMÉNY PÉTER • Kalauz a hintán123
RIGÁN LÓRÁND • Zajháborítás és a záruk beazonosítása124
GÉCZI RÓBERT • Jó városunk, Budapest127
Olvasószolgálat128

KÉP

Kortárs bolgár grafika, a 2002. és 2003. évi kolozsvári nemzetközi kisgrafikai kiállítás anyagából: SASHO ANASTASOV (hátsó borító); STANISLAV BOZHANKOV-STANKO (128); VESELIN DAMIANOV-VES (11); DIMITAR KARATONEV (16); HRISTO KERIN (41); RAN MANOLOV (tartalomjegyzék fölött); DIMO MILANOV (17); HRISTO NAIDENOV (21); TODOR OVCHAROV (57); IRENA PRASHKEVOVA (101); STEFAN RADKOV (72); PETER VELIKOV (29); IVO SZOTIROV YANAKIEV (oldalt végigfutó)

Alapítási év 1926

Főszerkesztő
KÁNTOR LAJOS

Szerkesztőtanács CSIKI LÁSZLÓ (Buda-
pest), EGYED PÉTER, GYÍMESI ÉVA,
HAJDÚ FARKAS-ZOLTÁN (Heidelberg),
JAKABFFY TAMÁS, KELEMEN HUNOR,
KOVALSZKI PÉTER (Detroit), LÁSZLÓFFY
ALADÁR, SZILÁGYI N. SÁNDOR, VARGHA
JENŐ-LÁSZLÓ, VETÉSI LÁSZLÓ, ZELI
MIKLÓS (Budapest)

A szerkesztőség tagjai BALÁZS IMRE
JÓZSEF (irodalom), CSEKE PÉTER (szoci-
ográfia), HEIM ANDRÁS (műszaki szer-
kesztő), HORVÁTH ANDOR (főszerkesztő-
helyettes), KOVÁCS KISS GYÖNGY (törté-
nelem; szerkesztőségi főtitkár), PETI LEHEL
(néprajz), RIGÁN LÓRÁND (filozófia)

MÁRTON LEVENTE ATTILA
(gazdasági vezető)

Titkárság BALÁZS JÚLIA, SASS GYÖNGYI,
SÓLYOM ANNAMÁRIA

Állandó munkatársak: ILIA MIHÁLY
(a Tájéko szerkesztője); SZÁNTAI
JÁNOS (film); DAMOKOS CSABA
(grafikai arculat)

Kiadja a Korunk Baráti Társaság, a megjelenéshez támogatást nyújt a Művelődésügyi Minisztérium, a Communitas Alapítvány, a budapesti Illyés Alapítvány, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Nemzeti Kulturális Alapprogram, a Szabad Sajtó Alapítvány.

Szerkesztőség: Kolozsvár, Iașilor (Nagy-Szamos) utca 14.
Tel./fax: 0264/432154; ISSN: 1222-8338; Postacím: 400146
Cluj, c.p. 273, Románia; Internet: www.korunk.org; E-mail:
korunk@internet.ro; korunk@korunk.org; Fényszedés: KOMP-
PRESS Kft. Kolozsvár, Gen. Eremia Grigorescu (Rákóczi út) 52;
Nyomda: ALUTUS, Csíkszereda, Hargita út 180/A. Tel./fax:
0266/372407. A KORUNK magyarországi terjesztését az
Apáczai Sajtóhid Alapítvány végzi (1088. Budapest, Krúdy
Gyula u. 3. Tel.: 266-65-85). A lap megrendelhető a következő
fax-számon: 0036-1 235-07-39.

Jakab Albert Zsolt–Peti Lehel

Átszerveződő identitások a kettős állampolgárság kudarca folytán

A megújított Korunk kávéház rovat célja aktuális, vitára ingerlő közéleti, társadalmi problémákra reflektáló szövegek közlése. A témával kapcsolatos kérdések továbbgondolására, ezek megvitatására a Korunk honlapján (www.korunk.org) teret biztosítunk.

A rendszerváltozást követő érzelmi egyensúlyhiány kiegyenlítésére vonatkozó törekvések nagymértékben az identitással kapcsolatosak. A lokális világok új belső tagolódása, identitásátszervezése, szimbolikus önreprezentációs gyakorlata figyelhető meg. A gyors és gyakran radikális átalakulások egyének és közösségek számára egyaránt súlyos problémákat okozhattak és okoztak, ami a kisebb közösségekben bezárkózáshoz vagy „túlélő stratégiák” kialakulásához, esetleg az „egyem mellett élés” újabb lehetőségének megtalálásához vezethetett.¹ Ilyen körülmények között Erdély rurális közösségeiben is beindultak a mentális és gazdasági biztonságkeresésnek, az identitásbeli megerősítésnek a kulturális mechanizmusai. Ennek egyik formája a testvérfa/ testvérváros/ testvérmegye-kapcsolatok kialakítására való törekvésekben érhető tetten, amely a közelmúlt jelenbe nyúló rurális történéseinek egyik jellemző gyakorlata. A kapcsolatok gazdasági vonatkozásain túl ezek révén a kapcsolatok révén egyének, egész közösségek élhették meg a nemzeti identitásukkal kapcsolatos emocionális igényeiket.

A december 5-ével csúcsonódó nemzetstratégiai problémának antropológiai síkon való megragadása leginkább a határkezelés, -értelmezés szempontjaiból válik hozzáférhetővé. Elemzésünkben a (kettős) állampolgárság ügyét úgy tekintjük, mint a történelmi-reális és szimbolikus határok felszámolására, átrendezésére adott reakciókat, kísérleteket. A határokon átívelő nemzet koncepciója, melynek egységesítését és valóságosabb

leképzését jelentette ez a szándék, leginkább az andersoni „elképzelt politikai közösség”² fogalmával írható le.

A nemzetegyesítés gondolata nem előzmények nélküli. Leszámítva az összmagyarság Antall József-i eszméjét, társadalmi-politikai téren nem fogalmazódott meg konkrétan, cselekvés formájában az összetartozó nemzet gondolata. A közgondolkodásban azonban jelen volt. Különböző fesztiválokon voltak láthatóak, főleg a Székelyföldön az elmúlt négy-öt évben olyan pólók, amelyeknek a hátán következő feliratok díszeltek: „Magyar vagyok, nem turista”, vagy „Magyar vagyok, nem piskóta”. A bálványosi diáktáborban, 2000-ben Orbán Viktor miniszterelnök beszédében éppen ezekre a szövegekre utalt, amikor a státustörvény megalkotásának szükségességét vázolta, amely az összmagyarság helyzetkérdésére adott nemzetpolitikai válasz volt. 2004-ben (exminiszterelnökként) szimbolikus demonstrálta is a nemzethatár felszámolását: Tökés László meghívására Romániába érkezve, Orbán Viktor csak a határnál vette észre, hogy elfelejtette magával hozni az útlevélét, ezért különféle diplomáciai intézkedések eredményeként útlevél nélkül lépte át a határt.

Az esetnek megkülönböztetett politikai nyilvánossága lett, amelynek a romániai magyarság számára is jelentősége van. Orbán Viktor ugyanis nyilvánosan megköszönte a román belügyminisztériumnak, valamint a magyar külügyminisztériumnak a közreműködését a határátlépésében. Emellett azt nyilatkozta, hogy Románia és Magyarország kö-

zött nem lesznek mindig határok és a romániai magyarság békésen fog egyesülni.³ Az útlevel nélküli határátlépés ennek az üzenetnek a szimbolikus színre vitelét is jelentheti, azaz a határok nélküli, egységes magyarság képzetét.

A kettős állampolgárság gondolata olyan kategóriaként és koncepcióként látszott tételzödni, mely biztosítani képes a cselekvési egységét az erdélyi (és más „határon túli”) társadalomnak. Ez az elemzésünk szempontjából azt jelenti, hogy az „elszakított részek magyarsága”, amely nem kívánt nemzeti (csak legfeljebb kényszeres-állampolgári) közösséget vállalni az utódállamok más ajkú állampolgáraival, eszményi lehetőséget látott abban, hogy egy hivatalos dokumentummal is legitimizálja (nemzetiségi alapon) az anyaországhoz való tartozását. Másrészt pedig a szimbolikus elégtételének a megvalósulását is remélte – ugyancsak ennek az igazolványának a segítségével –, hogy a többségi nemzetől magyar nemzetiségi/állampolgári alapon elhatárolódhat. Ezáltal hangsúlyosabban jelezheti, hogy nem egy asszimilációra „köteles” vagy arra ítéltetett népcsoportnak a tagja –,jöttmentek”, „bozognak” (=hazátlanak). Visszatérve az alapproblémához: a magyar állampolgárság mint intézményesített identitás egy országhatár (valós) lebontását jelentette volna az anyaország felé és egy nemzethatár (szimbolikus) felépítését a többségi nemzetek felé.

A kettős állampolgárság elutasítása a magyar állam részéről egyértelműen megterhelte a határon túli és az anyaország magyar közösségei közötti kapcsolatokat, emellett egy új fejezetet indított el az erdélyi magyarság identitásbeli önmeghatározásának gyakorlatában: „A magyarországi testvérmegyei kapcsolatok felülvizsgálását tervezi Hargita Megye Tanácsának vezetősége. A Hargita Megyei Tanács vezetősége december 7-én nyílt levelet fogalmazott meg, amelyet Kányádi Sándor, Hargita megye első díszpolgárának szavaival kezdenek „nem kellünk mi testvér / sem itten sem ottan / a nemkellésekbe / beleszorodtam”.⁴ „Mi, határon túli magyarok, elveszítettünk egy il-

lúziót, azt, hogy saját magunkon kívül valakire is számíthatnánk. (...) Az elkövetkező hetek, hónapok alkalmasak lesznek arra is, hogy újraértékeljük kapcsolatainkat testvérmegyéinkkel, kiváltképpen azokkal, ahol a NEM szavazatok voltak többségben. És bár tiszteletben tartjuk mindenki véleményét, azok, akik nyilvánosan biztattak a NEM-re, akik velünk riogatták a közösséget, akiknek szavai nyomán nincstelen, hazátlan, jöttment ingyenélőknek tűnhettünk, nem számíthatnak arra, hogy alkalomadtán testvérként, szívesen látott vendégként kezeljük őket.”⁵

Ugyanezzel a sematikus kategorizációval operált a publicisztika is. A választási eredményeket kommentálva, egy újságíró azzal zárja cikkét, hogy „Káin üdvözli Ábelt Budapestről”. Nem nehéz észrevennünk ezen kijelentés retorikája mögött a rossz testvér–jó testvér leegyszerűsítő dichotómiáját. Káin a magyarországi magyarság, aki nem tud számot adni testvéréről, Ábelről, az elszakított részek romlatlan magyarságáról. E mögött az újraéledő erdélyi mítosz húzódik meg: több helyütt emlegetik a „tisztá tekintetű székely”, „becsületes magyar ember” „a magyarságában megalázott fiatal”⁶ eszményi képét.

Mindezek azt jelzik, hogy egy eddig kevésbé jellemző identikus elem épült be egyes erdélyi magyarok önreprezentációs mechanizmusába: az anyaországtól való szimbolikus elkülönülés. Az elkülönülés egyházi és politikai tömegrítusok révén nyert szimbolikus megjelenítődést. Ezek a tömegrítusok a gyászrítusok szimbolikus eszköztárát sorakoztatták fel. A felsorakoztatás során az eseményekről hírt adó publicisztikai szövegek jellemzően az erdélyi kultúra identitásjelölő szerepét hangsúlyozták, amely voltaképpen egy olyan politikai gyakorlat volt, amely rendszerint az „etnikus”-ként jellemzett folyamatokban nyilvánul meg.⁷ Ezek a rítusok a szimbolikus reprezentáció egyik formájaként magyarázhatók. Nem egyéni kezdeményezések, közösségben szerveződtek, így a rituális cselekvések sora „közvetíti a közös értékeket a csoporton belül, és csökkenti a belső véleménykülönbségeket”.⁸ Ezeknek a

rítusoknak a során a nemzeti szimbólumok mind ez idáig nem létező jelentésekkel töltődtek fel. Úgy tűnik, az egységesnek látszó magyar nemzeti szimbólumok, csupán a magyarországi jelképiségre korlátozódnak: „Gyergyószentmiklóson a város búcsús szentmiséjén a környékbeli falvakból érkező több mint négyezres körmenetben az eddigi gyakorlattól eltérően nem vitték a *piros-fehér-zöld zászlót*. A római katolikus plébánián a hívek kérésére *bevették a magyar lobogót*, és csak a román zászló maradt kinn. A tömeg tizenöt éve először nem énekelte el a *Himnusz*t (kiemelés tőlünk – J.A.ZS.–P.L.).⁹ „Tegnap délben a csíkszeredai Szent Kereszt Plébánia kezdeményezésére, a szentmisét követően a Millenniumi templom előtti térre vonultak a hívek gyászlobogóval, valamint a magyar zászlóra gyászszalagot kötve, ugyanakkor egy fekete táblából, amely Nagy-Magyarországot ábrázolta, kivágták a jelenlegi Magyarország területét. A táblán ez volt olvasható: kétszer megtagadtak és becsaptak, Isten segítségével magyarnak maradunk. A jelenlévők együtt elénekelték a Székely himnusz, majd a hívek egy része a templomban folytatta az imádkozást.”¹⁰ Ezek az események jól tükrözik a kettős állampolgárság kudarca után jelentkező gyász munka közösségi megnyilvánulásait. Az egyházi rítusok politikai demonstratív rítusokká válása közösségi jelentésteremtő mechanizmusok része. A kisebbségi helyzet tragikumának megjelenítése a szimbólumok nyelvén a helyzeten való fellelmezés ideológiai feltételeit teremti meg. A trauma megjelenítése emocionális igényeket elégít ki, a közösségi identitások újjászerveződését segíti elő. A helyzettel szembeni tiltakozás gesztusnyelve az imádság és a jellemzően kisebbségi magyarság-szimbólumok demonstratív hangsúlyozása (például a *Székely himnusz*¹¹ éneklése a *Himnusz* helyett).

Korábban, a választási plakátok retorikájában is hangsúlyos szerepet kapott a térkép mint a nemzet vizuális megjelenítése. Az össznemzetben való gondolkodás számára az új állampolgárság a Nagy-Magyarország szimbolikus rekonstrukcióját is jelentette.

Elég, ha az IGEN-re szólító választási plakátok *Újra együtt!* szlogenjére gondolunk, a Rákóczi Ferenc vagy Bethlen Gábor nevével fémjelzett nagynemzet-képekre. A NEM-re biztató plakátokon nem a nemzettest egésze, csupán a mai Magyarország volt feltüntetve, és a *A felelős döntés!* szlogenjével szavazásra buzdító szöveg mellett az „egyszerű” (magyarországi) család képe töltötte ki a teret, a választást kisközösségi síkra tolvá el, szociális kérdéssé változtatva, ahol a gyermekek a döntésre váró jövőt reprezentálták. Ezek az eljárások azt hangsúlyozzák, hogy a nemzeti kultúra konkrét helyekhez kötődik, konkrét földrajzi területekhez,¹² még akkor is, ha a nemzetárs és hazafiság fogalmait ütköztették is ezek az álláspontok.

A fenti (gyergyószentmiklósi) rítusban a Nagy-Magyarország megcsonkítása, a jelenlegi Magyarország kivágása a „megszemélyesített nemzettest teré-”ből¹³ a *haza a magasban* elvének¹⁴ feladását/tagadását jelenti, illetve a nemzeti identitás régiókra való beszükkítésével egyénértékű. Ugyanakkor kompenzációs stratégia, válaszreakció a NEM-re buzdító választási plakátokon fellelhető hazakép retorikájára.¹⁵

Az anyaországtól való szimbolikus elhatárolódás más etnikus szimbólumoktól való megválás esetén is megfigyelhető: székelyföldi megyékben tömegesen mondtak le a magyar identitást az anyaország részéről hivatalosan legitimáló magyarigazolvány-kérelmükről, egyesek visszaszolgáltatták igazolványukat a magyar államot képviselő státusirodáknak. „A csíkszeredai státusirodában tegnap az első magyar igazolványt is leadta egy csíkszeredai lakos, mivel úgy értékelte, hogy a vasárnapi népszavazás után erre már nincs szüksége. Arra kérte az iroda munkatársait, juttassák vissza az igazolványt Budapestre.” Mindezek a gyakorlatok azt jelzik, hogy a kettős állampolgárság kudarca az erdélyi magyarság számára traumatizáló hatással van. Ezekben a rítusokban az erdélyiség az etnicitás, a cselekvés és a reprezentáció egyik módjává vált.¹⁶

Milyen identitás alakul, mentődik át ebből a helyzetből? Nem állíthatjuk, hogy az

erdélyi magyar identitás szempontjából az anyanemzethez, anyaországához való kötődés megszűnik, hogy végletes identitásváltást eredményezze a kettős állampolgárság kudarca. Ezt a döntést sérelemként értelmezi, a nemzetiségének szimbolikus megtagadásaként, legalábbis megkérdőjelezéseként. A határokon átívelő nemzet koncepciójának rovasára megerősödhet a regionális identitástudat, a nemzeti határok mögé zárkózás élménye helyett az erdélyi identitás megélése nyer fokozott felértékelődést.

JEGYZETEK

1. Bakó Boglárka: „Itthon vagyunk megszokva” – egy barcasági magyar közösség együttélési viszonyainak elemzése. Regio, XII. évf. 2001. 3. 89.
2. Anderson, Benedict: Képzelt közösségek: megjegyzések a nacionalizmus eredetéről és terjedelméről. Janus. VI. évf. 1989. 1. 3–12. 4.
3. Románia liberá. 2004. szept. 21.
4. Romániai Magyar Szó, 2004. dec. 9.
5. A Hargita megyei önkormányzat nyílt levele (jegyzi: Bunta Levente elnök, Borboly Csaba alelnök, Petres Sándor alelnök). Forrás: Hargita Népe, 2004. dec. 9.
6. Magyar Nemzet. 2004. dec. 6.
7. Anthony P. Cohen: A kultúra mint identitás egy antropológus szemével. In: Feischmidt Margit (szerk.): Multikulturalizmus. Osiris Kiadó. Bp., 1997. 101.
8. Paul Connerton: Megemlékezési szertartások. In:

Zentai Violetta (szerk.): Politikai antropológia. Osiris Kiadó–Láthatatlan Kollégium. Bp., 1997. 67.

9. Szabadság, 2004. dec. 9.

10. Romániai Magyar Szó, 2004. dec. 9.

11. A nemzeti érzelmeket mindig erősen mozgósító Himnusz (és Szózat) mellett a Székely himnusz számít az igazi nemzeti elkötelezettség fokmérőjének. Lásd Kapitány Ágnes–Kapitány Gábor: Nemzeti és politikai szimbólumok változásai a 20. században. In: Balázs Géza–Voigt Vilmos (szerk.): A magyar jelrendszerek évszázadai. (Magyar szemiotikai tanulmányok, 1.) Magyar Szemiotikai Társaság. Bp., 1998. 129.

12. Niedermüller Péter: Etnicitás és politika a késő modern nagyvárosokban. Replika 38. 1999. 107.

13. Miroslav Hroch: A nemzeti mozgalomtól a nemzet teljes kifejlődéséig: a nemzetépítés folyamata Európában. Regio. XI. évf. 2000. 3. 18.

14. A haza mint enyhely, a meghitt hazakép a 19. században keletkezett és mint az idegen(ség) ellentétfogalma konstituálódott. A haza fogalmának elemzéséhez lásd: Hermann Bausinger: A haza fogalma egy nyitott társadalomban. Regio. II. évf., 1991. 4.

15. Látható, hogy a (nemzeti) „identitás kontrasztív és elsősorban más identitásokkal való összevetés során alakul ki”. Orvar Lőfgren: Gondolatok a nemzeti érzés kulturális szerveződéséről. In: Hofer Tamás – Niedermüller Péter (szerk.): Nemzeti kultúrák antropológiai nézetben. Tanulmánygyűjtemény. (Kultúraelmélet és nemzeti kultúrák, 2.) Bp., 1988. 173.

16. Anthony P. Cohen szerint az etnicitás arra a döntésre utal, melyet az emberek azért hoznak, hogy magukat vagy a többieket szimbolikusán egy bizonyos kulturális identitás hordozóiként jelenítsék meg. Cohen: i. m. 102.

Ovidiu Pecican Retorika és zűrzavar

A kolozsvári történész szerző cikke a bukaresti Cotidianul című napilap 2004. december 8-i számában jelent meg – tehát néhány nappal az elnökválasztás második fordulója előtt, amelyben végül is Traian Băsescu bizonyult győztesnek. A pártok közötti tárgyalások a kormányalakítás érdekében azóta természetesen újrakezdődtek. A „Provincia” köréhez tartozott Pecican kommentárját az események részben meghaladták, ám gondolatmenete ma is figyelemreméltó.

Szóval a Magyarországon kívüli magyarok számára megadandó kettős állampolgárságra vonatkozó népszavazás unalomba fulladt. A Pannóniában élő polgár inkább saját házában nyugalalmát választotta, mint a konzervatív – valamikor viszont liberális – nacionalista ihletésű Orbán Viktor állampolgári érzületét. Házikárában és papucsban a magyar polgár inkább az EU-integrációs jö-

vő felé tekint, ami tulajdonképpen már a jelen; a hétköznapi magyar ember megvonta vállát – a szocialista kormányzás örömére. Az offenzív magyarról alkotott képre, aki kész a románság elleni cselekedetekre, messze hangzó csapást mértek. Ugyanez történt az etnokulturális szolidaritás eszméjével, a határon „túli” és „innen” magyarok között. Ezután elég nehéz lesz a nemzet szer-

THE COMMON
LIFE

POEMS

DERRIDA'S
VISIT

FRIEDRICH
DÜRRENMATT

RELIGION AND
IDENTITY
IN BULGARIA

MINORITIES
IN BULGARIA

BULGARIANS IN
BANAT AND
ROMANIA

AMBIGUITY OF
BELONGING

TZVETAN TODOROV

PLAMEN DOYNOV
BORIS HRISTOV
GEORGI GOSPODINOV

ALEK POPOV

STEFAN KISSIOV

STEFAN DETCHEV

VLADIMIR CHUKOV

BLAGOVEST NYAGULOV
JAN VASILCHIN

SVETLANA DIMITROVA

VIATA
COMUNA

POEZII

VIZITA LUI
DERRIDA

FRIEDRICH
DÜRRENMATT

RELIGIE ȘI
IDENTITATE
ÎN BULGARIA

MINORITĂȚI
ÎN BULGARIA

BULGARII DIN
BANAT ȘI
ROMÂNIA

AMBIGUITATEA
APARTENENȚEI

BULGARIANS
2005

BULGARI
2005

Ára: 40000 lej

